

Романов М.С.

*доктор юридичних наук,
ст. науковий співробітник, доцент,
завідувач кафедри політології та
національної безпеки Національного
університету «Острозька академія»*

Роль і місце навчально-наукових установ України у проведенні інформаційно-психологічних операцій

Будь-які спеціальні інформаційні операції у мирний час за межами держави та час загроз можна розділити на два типи:

- ті, що спрямовані на підриг діючої гегемонії, тобто пануючого класу тієї чи іншої держави, які формують її політику;
- та ті, що спрямовані на витіснення певної особи (групи осіб) з панівного прошарку.

Класично доцільно розглядати єдину схему здійснення спеціальних інформаційних операцій, що складається з чотирьох етапів: підготовчого, створення інформаційного приводу, «розкрутки», закріплення результатів та виходу зі спеціальної інформаційної операції.

Досвід зарубіжних країн насамперед Ізраїлю, США, Франції показує про можливість та необхідність залучення до проведення довгострокових та середньострокових інформаційно-психологічних операцій навчально-наукових установ. Вони можуть забезпечувати:

- глибоке вивчення науковими методами, що використовуються у політології та політичному маркетингу, об'єкта інформаційного впливу. З урахуванням того, що такими об'єктами можуть бути окремі соціальні прошарки населення всередині держави і за її межами, окремі політичні особи, державні діячі. Відповідно може змінюватись форми і методи легального вивчення їх з використанням політологічних методів.

- окрім питань вивчення об'єктів інформаційно-психологічного впливу є можливість залучення вищезазначених структур у заходах розповсюдження інформації. Зараз відомі в РФ «фабрики тролів», що активно залучаються до такого виду операцій.

Ми не можемо говорити про наші глобальні пропагандистські структури, як інструмент інформаційних операцій, але цілком можна говорити, образно виражаючись, про оборонні «цехи тролів», «бригади тролів». Окремі вищі навчальні заклади мають інтелектуальні та технічні можливості приймати участь у зазначених заходах. Здійснення цього можливе при укладанні певних конкретних замовлень, які можуть носити назву як науково-дослідна роботи цивільної установи (НДР), на користь забезпечення національної безпеки України.

Безпекові структури України, міністерство інформаційної політики, як можливі замовники у завданні на НДР, можуть викладати усі питання, що стосується предмету та об'єкту дослідження. Отримавши виконане завдання уже аналітичні структури вищезазначених структур будуть доповнювати отримані матеріали своїми власними здобутими матеріалами стосовно конкретного об'єкта інформаційно-психологічного впливу.

Для організації та проведення зазначених досліджень можливе використання колишніх фахівців безпекових структур України в науково-дослідних установах, Міністерстві освіти і науки України, молодих науковців сектору національної безпеки вишів держави.